

Notat

Dato: 26.09.2017
Arkivsak: 2016/2643-5
Saksbehandlar: laikle3

Til: Kontrollutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Forvaltningsrevisjon Rusførebyggjande arbeid

Fylkesrådmannen viser til vedtak i Kontrollutvalet 13.02.2017, PS17/17:

«1. Kontrollutvalet registrerer at det er fylkesrådmannen si vurdering at arbeidet med forankring av nye retningslinjer ikkje har nådd måla for 2016. Arbeidet med forankring vil halde fram på samlingar for skuleleiarar våren 2017 og i skulebesøk med utvalde skular våren 2017.

2. På bakgrunn at det som går fram over vert det tilrådd at kontrollutvalet ber om ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding innan 9.10.2017 når det gjeld forvaltningsrevisjon innan rusførebyggjande arbeid.»

Fylkesrådmannen viser til innsendt handlingsplan arkivsak 2016/2643-1, det tilrådingane i forvaltningsrevisjonen er delt inn i åtte punkt. Status pr. 26.09.17 er fylt inn med raud skrift.

Retningslinjene for rusførebyggjande arbeid som vart lagt fram for kontrollutvalet i september 2016, vart i september 2017 reviderte som resultat av nytt kapittel 9A i opplæringslova. Retningslinjene vart utarbeidd etter og refererte til prosedyrar som var forankra i den førre lovteksten.

Arbeidet med å utarbeide og forankre endra prosedyrar i høve nytt kapittel 9A om eleven sin rett til eit trygt og godt skulemiljø har vore prioritert vår og haust 2017, og informasjon om nytt innhald og nye prosedyrar vart presentert for rektorane i september 2017. Prosedyrane vart samstundes tilgjengelege for skulane i kvalitetssystemet til Hordaland fylkeskommune.

I retningslinjene for rusførebyggjande arbeid i vidaregåande skular er det òg lenka til døme på handlingsplan til bruk for skulane. Denne dømeplanen vil bli revidert i oktober 2017, også etter den nye lovteksten og reviderte prosedyrar.

Ei sjekklister for internkontroll vil av same årsak reviderast. Ho vil vere klar i løpet av hausten 2017, slik at skulane vil finne ho i kvalitetssystemet, til liks med dei andre dokumenta, før ho skal takast i bruk.

Det er naturleg at risikobaserte tilsyn settast i verk etter at dei oppdaterte rutinane for rusførebygging og prosedyrane for oppfølging av kap. 9A har vore prøvd ut.

Fylkesrådmannen viser til at arbeidet med ein rettleiar til bruk for skulane også er godt i gang. Ferdigstilling av rettleiar og formalisering gjennom dokument i kvalitetsportalen vil finne stad hausten 2017.

Det er fylkesrådmannen si vurdering at det rusførebyggjande arbeidet skal vere del av oppfølginga av eleven sine rettar til eit trygt og godt skulemiljø. Det helsefremjande arbeidet i skulen bidrar til trivsel og meistring, og i eit rusførebyggjande perspektiv er høg kvalitet i dette arbeidet grunnleggjande. Det er viktig å identifisere sårbare barn og unge og styrke deira meistringsevne og læringsutbytte, og dette er avgjerande for å lukkast med rusførebygging.

Tilrådingar i forvaltningsrevisjonen	Tiltak v/ Hordaland fylkeskommune	Start/slutt	Ansvarleg	Status
<p>På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport innan «Rusførebyggjande arbeid i vidaregåande skular», ber fylkestinget fylkesrådmannen å syte for å:</p> <ol style="list-style-type: none"> Utarbeide retningslinjer eller rapporteringskrav for å sikre at skulane kartlegg risiko og utfordringar knytt til rus på sin skule, og følgjer kartlegginga opp som eit ledd i eit systematisk arbeid med elevane sitt psykososiale skulemiljø, jf. opplæringslova § 9a. 	<ul style="list-style-type: none"> Fylkesrådmannen skal utarbeide overordna retningslinjer for det rusførebyggjande arbeidet i dei vidaregåande skulane som skal gjelde frå hausten 2016. Retningslinjene skal omfatte punkt 1-6 i Fylkestinget sitt vedtak. Det skal settast ned ei referansegruppe bestående av representantar frå Opplæringsavdelinga, skuleleiinga, tillitsvalde, elevorganisasjonen, Bergen kommune, og Korus. Referansegruppa skal ha ein rådgivande funksjon i arbeidet med nye retningslinjer for det rusførebyggjande arbeidet. 	Mars-juni 2016	Fylkesdirektør opplæring	<p>Oppstart mars 2016</p> <p>Fylkesrådmannen har utarbeidd utkast til retningslinjer for det rusførebyggjande arbeidet i dei vidaregåande skulane. Retningslinjene skal på høring til medlemmene i referansegruppa i september 2016.</p> <p>Retningslinjene for rusførebyggjande arbeid som vart lagt fram for kontrollutvalet i september 2016, vart i september 2017 reviderte som resultat av nytt kapittel 9A i opplæringslova. Retningslinjene vart utarbeidd, og refererte til prosedyrar som var forankra i den førre lovteksten.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Nye retningslinjer skal leggjast fram for Ungdommens fylkesutval i mai, OPHE i juni, og kontrollutvalet i juni. 			
<p>2. Etablere krav om at skulane utarbeider rusførebyggande planar, og krav til at desse planane blir følgt opp og revidert med jamne mellomrom, jf. opplæringslova § 9a og retningsliner gitt i støttemateriell frå Helsedirektoratet om rusførebyggande arbeid i skulen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pålegg om utarbeiding av rusførebyggande planar går inn som tema i arbeidet med nye retningslinjer for rusførebyggjande arbeid i vidaregåande skular. Sjå punkt 1 	Mars-juni	Fylkesdirektør opplæring	<p>Skulane er ikkje pålagt å lage planar i inneverande skuleår, men i Deloitte sin rapport frå oktober 2015 svarar 48,3 % av rektorane at dei hadde rusførebyggande handlingsplanar.</p> <p>Krav om rusførebygging inngår i Handlingplan for oppfølging av eleven sitt psykososiale miljø.</p> <p>I retningslinjene er det òg lenka til døme på handlingsplan til bruk for skulane. Denne dømeplanen vil bli revidert i oktober 2017, også etter den nye lovteksten og reviderte prosedyrar. Ei sjekkliste for internkontroll vil av same årsak reviderast. Ho vil vere klar i løpet av hausten 2017, slik at skulane vil finne ho i kvalitetssystemet, til liks med dei</p>

				andre dokumenta, før ho skal takast i bruk.
3. Sikre at skulane systematiserer kva tiltak dei nyttar i det rusførebyggjande arbeidet og i oppfølging av enkeltelevar.	- Skulane sine handlingsplanar vil vere eit viktig verkty for å styrke det systematiske arbeidet. Slike planar må sjåast i samanheng med krav om internkontroll jf. oppl. §9a. Det er og viktig å sikre oppdatert kompetanse i utarbeiding av planane. Kjentmann er eit tiltak som går ut på å sikre at skular har personale som har gjennomgått kurs/kompetanseheving for å sikre ein mest mogleg kompetent handtering av konkrete situasjonar og kompetanse i det førebyggjande arbeidet. Alle skular i HFK skal ha ein kjentmann og kjentmannen skal bidra i utarbeiding av skulane sine handlingsplanar.	Mars - juni	Fylkesdirektør opplæring Fylkesdirektør opplæring har ansvar for å etterspørje systematikk og tiltak gjennom det verksemdbaserte vurderingsarbeidet, jf. §9a.	<p>Dette kravet vil gå inn som ein del av nye retningslinjer for rusførebyggjande arbeid frå hausten 2016, jf. Punkt 1, og gå inn som ein del av skulane sine handlingsplanar.</p> <p>‘Kjentmann’-ordninga er etablert i alle skulane. 18 skular har fullført kursa, 17 skular starta opp haust 2016.</p> <p>Ny prosjektkoordinator i Antidoping Norge tilbyr kompetanseheving til alle skulane på feltet doping og rus</p> <p>Det er naturleg at risikobaserte tilsyn settast i verk våren 2018 etter at dei oppdaterte rutinane for rusførebygging og prosedyrane for oppfølging av kap. 9A har vore prøvd ut.</p>
4. Sikre at skulane involverer helsesøster og dei kommunale helsetenestene i rusførebyggjande arbeid i tilstrekkeleg grad	- Utarbeide retningslinjer for skulane sitt arbeid med handlingsplanar som sikrar involvering av helsesøster og	Mars - juni	Fylkesdirektør opplæring	Dette kravet vil gå inn som ein del av nye retningslinjer for rusførebyggjande arbeid frå hausten 2016, jf.

<p>både på skulane og på systemnivå jf. rettleiar til forskrift om kommunen sitt helsefremjande og førebyggjande arbeid i helsestasjon og skulehelseteneste.</p>	<p>kommunale helsetenester, - jf. Tiltak punkt 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 			<p>Punkt 1, og gå inn som ein del av skulane sine handlingsplanar for å sikre gode skulemiljø.</p> <p>Fylkesrådmannen har sett tema på dagsorden på skulemiljøkonferansen i september 2017 der rektorar og elevinspektørar møter: Presentasjon av arbeid ved to skular, og erfaringsdeling.</p> <p>(vedlegg)</p>
<p>5. Utarbeide retningslinjer for samarbeid mellom dei vidaregåande skulane og relevante samarbeidspartnarar i det rusførebyggjande arbeidet.</p>	<p>Pålegge skulane å gjennomføre Kjentmannprogrammet innan 2016, og krav om å delta i nettverk saman med andre skular i fylkeskommunen som oppfølging av kursrekka.</p> <p>Halde fram forpliktande samarbeid i SLT nettverket</p> <p>Utarbeide rettleiar for</p>	<p>2015-2016</p> <p>Des.2016</p>	<p>Fylkesdirektør opplæring</p>	<p>Per januar 2016 er det 26 deltakarar frå 18 av dei vidaregåande skulane er i gang med skoling av kjentmann på skulen. Dette kravet vil gå inn som del av nye retningslinjer frå hausten 2016.</p> <p>Skulane har gjennomført Kjentmannprogrammet, med unnatak av to skular som skal ha kursing frå Bergensklinikkene i eigen regi.</p> <p>Fylkesdirektør opplæring er representert i styringsgruppa for SLT og skulane deltek i SLT arbeid i bydelane. Fylkesdirektør opplæring deltok med 4 representantar på SLT sin samling</p>

	samarbeid mellom dei vidaregåande skulane og andre relevante samarbeidspartnarar	Ny frist November 2017		<p>der tema var å sikre tidlig kartlegging av barn og ungdom som treng ekstra oppfølging.</p> <p>Fylkesrådmannen viser til at arbeidet med ein rettleiar til bruk for skulane også er godt i gang. Ferdigstilling av rettleiar og formalisering gjennom dokument i kvalitetsportalen vil finne stad hausten 2017.</p> <p>Arbeidet med rettleiaren skal sjåast i samanheng med andre tiltak knytt til folkehelse. Det er invitert til innspelsmøte i oktober 2017 i høve rettleiaren, der skule, EO, UFU, Bergensklinikkene, Bergen kommune/ utekontakten, skal bidra. Arbeidet med rettleiaren skal sjåast i samanheng med andre tiltak knytt til folkehelse.</p>
6. Sikre at elevar og føresette blir involvert i det rusførebyggjande arbeidet slik det går fram av Helsedirektoratet sitt støttemateriell for rusførebyggjande arbeid i skulen.	Denne tilrådinga vil gå inn som del av Nye retningslinjer for rusførebyggjande arbeid i dei vidaregåande skulane, jf. punkt 1.	Mars-juni 2016	Fylkesdirektør opplæring	<p>Oppstart mars 2016</p> <p>Jf. Retningslinjer, vedlegg</p>

<p>7. Laga handlingsplan innan 01.03.2016 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje opptilrådingane i rappoerten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.</p>	<p>Utarbeide oversikt til kontrollutvalet som viser tiltak og status for oppfølging av tilrådingar i revisjonsrapport.</p>		<p>Fylkesdirektør opplæring</p>	<p>Leverert 01.03.16</p>
<p>8. Saka vert sendt ungdommens fylkesting for uttale. Ungdommens fylkesting og elevorganisasjonen i Hordaland vert inkluderte i arbeidet med handlingsplanen</p>	<p>Etablere referansegruppe for utarbeiding av retningslinjer for det rusførebyggjande arbeidet i dei vidaregåande skulane i HFK. Representantar frå Ungdommens fylkesting og Elevorganisasjonen i Hordaland vert invitert til å delta i referansegruppa som skal ha ha ein rådgjevande funksjon.</p>	<p>Mars 2016</p>	<p>Fylkesdirektør opplæring</p>	<p>Politisk sak om retningslinjer for det rusførebyggjande arbeidet i dei vidaregåande skulane skal meldast til Ungdommens fylkesutval 13.05. Saka skal til handsaming i OPHE i juni og til kontrollutvalet 21.06.16 Det er invitert til innspelsmøte i oktober 2017 i høve rettleiaren, der skule, EO, UFU, Bergenslinikkene, Bergen kommune/ utekontakten, skal bidra.</p>

